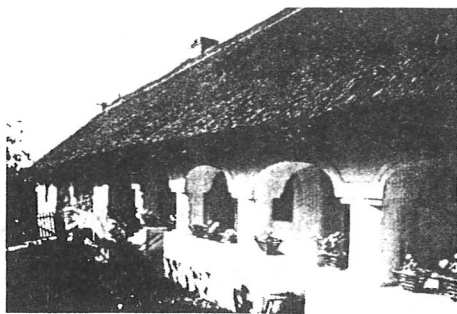

ZÁNKAI FORRÁS

Közismereti és honismereti lap

1994. április

BEKÖSZÖNTŐ

Tisztelt olvasó!

Engedtessek meg nekem a személyes hangvételt!

Itt élünk ebben a gyönyörű balaton-felvidéki faluban, ki úgy, hogy itt született, ki úgy, hogy ide jött családot alapítani, más a pihenőidejét tölti itt.

Megbeszéltnivalónk van elég. Nem ismerjük egymást, egymás véleményét közös dolgainkban, ezért beszélgetéseinknek fórumot szeretnénk teremteni.

Fenti sorok „Levél az olvasóhoz” c. ötünk által aláírt februári felhívásunkból való. Március 7-re meghirdetett első találkozásunkra harmincnyolcan gyűltünk össze. Ezen összejöveteli formának a Közéleti Klub elnevezést adtuk.

Miért van szükség egy ilyen klubra?

Itt most hadd idézzek jellemző véleményekből: Évek óta jól működő klubok vannak Zánkán, minek egy újabb? Az embereket, különösen a fiatalabbakat nem lehet otthonról kimozdítani. Nincs az embereknek ideje. Nagyon jó, hogy alakul egy ilyen. Végre! Majd megvárjuk, mi lesz. Csak pártolni lehet. Ezek voltak, ill. ezek a legjellemzőbbek.

Érdeklődés mindenesetre tapasztalható, úgy a helybeli lakosság, mint az üdültulajdonosok részéről. Ezért is terveztük közösen a lapot a kiadóval, a Zánkai Üdülőgazdák Egyesületének ügyvezetőjével, valamint a Közéleti Klub szervezőivel.

Most pedig bővebben a Közéleti Klubról. Nagyon sok emberrel beszélgettem e témáról, és mondhatom, mindenki a közélet szó eredeti jelentését boncolgatta.

Szeretném, ha most az olvasó is együtt tervezne a klub szervezőivel.

A munkatervet is együtt alakítanánk, gondolatébresztőnek néhány ötlet: Havonta egyszer találkozánk. Előzetes igényfelmérés képezné a soronkövetkező foglalkozás témáját. Tartanánk rétegfoglalkozásokat: pl. egy-egy szakma bemutatkozhatna. Nőknek egy-egy foglalkozás, felelevenítve a régi jó hagyományt. Közös klubest, vagy rendezvény más klubokkal, a zánkai üdülőgazdákkal előzetes konzultáció alapján. Az önkormányzat vezetőjével, tagjaival, a faluban működő, ill. élő egyházi személyiségekkel kötetlen beszélgetés. Különböző témákban előadók felkérése.

Farsang táján családi jelmezbál. Családi vetélkedőkre is volt már jó példa. Batusbál.

Már idén tavasszal felmérjük az igényt a Veszprémi Petőfi Színház bérletes előadásainak látogatására. Előljáróban ennyit.

A munkatervet közösen, a klubba járókkal szeretnénk formálni, nem ráerőltetve senkire semmit, hanem inkább meghallgatva másokat.

E megfontolásból úgy gondoljuk, minden estnek más személy lenne a gazdája, aki vállalja. Reményeink szerint ezzel is jó esélye adódhat azon személyeknek, akik a közéletiséget fontosnak tartják és dolgozni kívánnak érte.

A lap gondolata, amit Ön most olvas, ezen a március 7-i esten született meg és megjelentetéséhez ott az esten akadt is vállalkozó szellem. Nagyjából akkor állt össze egy csapat azzal, hogy cikkeket írnak, vállalva az első fecske szerepét.

A polgármester Urat és Jegyzőasszonyt a körjegyzőség hivatalában március 10-én felkerestük a klub szervezői közül hárman, érdemben komoly beszélgetést folytatva.

A lap megjelenésében sokan működtek közre. Végül Ön tisztelt olvasó a Zánkai Közéleti Klub és a Zánkai

Üdülőgazdák Egyesületének közös gondozásában megjelent lapot olvassa a kiadó jóvoltából.

Szeretnénk a további számokban más személyek, intézmények, klubok bemutatkozását közzétenni.

Minden segítő szándékot szívesen veszünk. A továbbiakban kellő érdeklődés és anyagi összefogás esetén tudjuk megjelentetni a Zánkai Forrás-t, melynek nevét „A vérkúti borbély” c. Lipták Gábor által írt történet ihlette.

Szeretném Önt a klubba járók között köszönteni! Klubunk nyitott, mindenkit szeretettel várunk. Közös érdeklődésre számító gondolatait, töprengéseit, javaslatait, írásait szívesen vesszük.

Lapunkat minden, Zánkát szerető polgárnak szánjuk, a legfiatalabbtól a legidősebbig.

További információk a Zánkai Művelődési Házban kaphatók.

Második összejövetelünk 1994. április 11. este 8 óra, Művelődési Ház.

Előadó: Sólyom Béláné körjegyző

Téma: az önkormányzati törvény ismertetése.

Kérjük a tisztelt polgárok minél nagyobb számú megjelenését.

Tisztelettel:

Marosszéky Csóza Mária
a Közéleti Klub egyik szervezője

Zánka, 1994. március 25.

Tisztelt olvasó!

Őszinte örömmre szolgál és megtiszteltetésnek tekintem, hogy gondolataim Önök elé kerülhettek.

Nagyon örülök annak, hogy Zánkán indult meg egy nyilvánvalóan másutt is követendő kezdeményezés, a Közéleti Klub létrehozása, valamint, hogy ennek a lapnak gazdája és szerkesztője is a közösség lett. Remélem és bízom abban, hogy ez a kezdeményezés nemcsak az előttünk álló választási időszak igényeit fogja szolgálni, hanem maradandó fórumként működve alkalmat és lehetőséget teremt a közösséget érdeklő és érintő témákban való tájékozódásra, vélemények, javaslatok kialakítására. Remélem, mind a klub, mind az újság kiadása alkalmas arra, hogy Zánka társadalmát alkotó két fő csoport, az állandó lakosok és a nem állandóan itt tartózkodók közelebb kerülhessenek egymáshoz, jobban megismerhessék egymás értekeit, szándékait és valóban egységes közösséggé formálódhassunk.

Az előbb megfogalmazott óhaj egy kis elmélkedésre ösztönöz. Az „öslakosok” és a „gyüttmentek” ellentéte honnan ered, mire vezethető vissza? Amennyiben jól tudom, Zánka legrégebbi családjainak helybenlakása pár száz évre tehető, a jelenlegi állandó

lakosok jó részének idetelepülése pedig pár tíz évre. Így az üdülőingatlanokkal rendelkezők közül sokan az utóbbi csoportnál öregebb zánkainak mondhatók. Tahát az ellentét gyökere nem ez lehet. Az okot inkább a tulajdon és tulajdonféltés fogalmaknál kell keresni. A magyar történelem folyamán a birtoklott, vagy megszerzett tulajdon számtalan esetben került háborús, vagy gazdasági okokból veszélybe, vagy elvesztésre, így természetes reakció, hogy nem látják szívesen a veszélyt jelentőket. Az elmúlt évtizedekben a tulajdonlást különböző módokon korlátozó szabályok között éltünk, érthető, ha nem lett „kedves szomszéd” az, aki megvásárolhatta a korábban más birtokában volt ingatlant. Ennek természetesen volt másik oldala is, gondoljunk csak a nagyvárosi, budapesti lakásszerzési korlátozásokra. Ma már számtalan vidéki családnak van budapesti lakása és a városiaknak vidéki nyaralója, ami természetes, így egyszer s mindenkorra lezárhatjuk a sokszor mesterségesen is szított ellentétet. - Én egyetlen szempontot tartok reálisnak, hogy aki itt van, idetartozónak érzi és vallja magát, az adottságai, tehetsége, munkája révén segítsen, építsen és szépítsen.

Erre vonatkozóan a március 5-én tartott közmeghallgatáson elhangzott néhány távlati, koncepcionális feladat is, amelyek végrehajtásából marad a következő önkormányzatnak is. Úgy gondolom, ezzel a véleményemmel nem is vagyok egyedül, Zánka sem tud egymaga elszakadni az uralkodó tendenciáktól. Az egyik legfontosabb tény, a minőségi turizmusnak van jövője, amely sok újdonságot, tudatos és összehangolt cselekvést követel meg. Zánka szempontjából a legfontosabb, hogy tényleges vonzerejét: a település nyugodt, csendes, pihenésre alkalmas voltát és kellemes strandját őrizze meg és fejlessze! Válasszon rendező elvvé, hogy Zánka legyen a csend hona!

Zánkán hagyományi vannak az utcák tisztántartásának, csinosításának, a parkosításnak, amelyet továbbfejlesztve és a település környezetét is megtisztítva a meghirdetett országos pályázatra is be lehetne nevezni.

Az üdülőtulajdonosok 1991-ben, a rendszerváltást követő változások hatására megalakították a Zánkai Üdülőgazdák Egyesületét. E hatások közé kell sorolni az önkormányzatokról és helyi adókról szóló intézkedéseket, és az üdülő-állandó lakos ellentéteket egyaránt. Az üdülőtulajdonnal rendelkezők, akik ide hozták megtakarított pénzüket és kötődnek a maguk választotta tájhoz, hozzájárultak annak alakításához, fejlődéséhez, kirekesztettnek érzik magukat, számukra sérelmesnek ítélték a rendelkezések tükrében kialakult helyzetet, amelyben szinte csak fizető adóalannyá válni lett joguk. A rendszerváltás nemcsak a tulajdonláshoz való viszonyokon változtatott, hanem az emberek tudatán is. A tulajdonos joggal igényli azt, legyen beleszólása abba, miként alakuljon környezete, mire fordítsák a tőle is származó adóbevételeket, ez mennyiben szolgál olyan célokat, amelyből minden zánkai - Ő is - egyaránt részesül. Az egyesület kapcsolatokat keresett és talált más, hasonló gondolatokkal, gondokkal foglalkozó üdülőhelyi egyesületekkel. Így a közös érdekek, valamint az a tény, hogy az önkormányzatok a Balatoni Szövetségbe tömörültek és a Kormány határozott a Balatoni Regionális Tanács létrehozásáról, oda vezetett, hogy megalakítottuk a Balatonparti Fürdőegyesületek Szövetségét, amelynek választott főtákkára lettem. A Szövetségnek azt a célját, hogy a tulajdonnal igen, de a helyszínen választójoggal nem rendelkező rétegnek legyen elfogadott (érdek) képviselője, azzal érte el, hogy a Balatoni Regionális Tanácsnak tanácskozási joggal rendelkező állandó meghívottja.

A zánkai Egyesületről és főleg a szövetségről pár sorban csak szűk informálás lehetséges, a lap későbbi számaiban e témában külön rovatot szeretnénk indítani, ennek szerkesztését is vállalom. Céлом, hogy a lap eljusson valamennyi üdülőtulajdonoshoz is.

Zánka története

rovatindító

Szívből köszöntöm a Zánkát szerető olvasókat!

Biztos vagyok benne, hogy ezzel a mondattal minden, lapunkat előfizető, vagy számonként megvevő Olvasóhoz szóltam - hisz mi másért olvasnák, ha nem azért, mert Zánkát szeretik, érdekli őket a község sorsa, jelene, jövője, s talán a múltja is.

Zánkának nagy a megtartó ereje. Bizonyítja, hogy a több, mint 250 éve ide telepedett családok leszármazottai ma is itt élnek - no meg az is, hogy aki egyszer itt töltött nyáron néhány hetet, az legtöbbször visszatérő vendég lesz, majd arra törekszik, hogy legalább egy kis háza legyen itt, ahol a család a nyarakat, esetleg az öregek a nyugdíjas éveket eltöltik.

Ez a hely már ősidők óta otthont és kenyeret ad az embereknek, bár sohasem volt nagy település.

Az első képet a falu újkori történetéről egy református konfirmáció alkalmával kaptam pár évtizeddel ezelőtt. Akkor a konfirmandusok a gyülekezet történetének ismeretéről is számot adtak.

Zánka történetének, közelmúltjának tárgyi emlékeit láttam meg ugyancsak jó pár éve a Falumúzeumban (ahová gyermekkoromban nem múzeumot, hanem barátnőinket mentünk látogatni). Csanádi Imre úr, a volt tanácselnök igyekezett megmenteni sok emléket a feledéstől és a pusztulástól.

Mikor felvetődött az újság indításának gondolata, javasoltam, hogy legyen benne Zánka történetéről is egy rovat. Mindenki helyeselte, „Hát akkor tessék csinálni!” felkiáltással. Igen ám, de én soha nem voltam történész, még rokon szakmában sem dolgoztam. Így hát természetesen nem az én kutatásaim, bűvárodásaim eredményeit adom közre, hanem megszólaltatom azokat, akik közel s távolban foglalkoztak Zánka múltjával. Útmutatásuk alapján elolvasom, és röviden, egyszerűen ismertetem a faluról szóló történelmi műveket, így igyekszem közkincsé tenni a történészek, művészettörténészek, régészek, pedagógusok, lelkesek, közéleti emberek, írók által összegyűjtött tudást. Így ugyan egy-egy történelmi eseményre többször visszatérünk, de talán érdekes lesz több szempontból megismerni a dolgokat.

Úgy tervezem, e rovatnak lesz egy másik feladata is. Mindazt a történelmi anyagot, ami még nem vált tudománnyá, ami egyes emberek, családok emlékezetében, hagyományaiban, esetleg irataiban van, előbb-utóbb elfelejtésre,

elkallódásra ítélve, szeretném megmenteni. Megkérek hát minden kedves Olvasót, ha tud bármilyen kis részletet - lényegest, vagy lényegtelennek látszót - Zánka történetéből, írja meg egy levélben, vagy ha nincs kedve az íráshoz, szóljon, a lap munkatársai meghallgatják, el is mennek hozzá, ha úgy jobb neki. Így összegyűjtjük az anyagot, és ha ez a lap nem lesz tiszavirág életű - én nagyon bízom ebben - elmeséljük az olvasóknak mindnyájunk okulására és gyönyörűségére. Ki tudja, talán még egy-egy összejövétel, közös beszélgetés, munka is kikerekedik az amatőr „falutörténészek” között . . .

Kezdődjék hát Zánka történetének megismerése! Elsőnek a Tar Tamás tiszteletes úrnál tett látogatást from le a következő számban.

Várom kedves leveleiket,
üdvözlettel:

Taródy Istvánné (dr. Okályi Erzsébet)

A művelődési ház programjai

Április 16-án 21 órától:
DISCO a DOMINO Együttessel

Állandó programok:

Kedd: Kertbarát Kör

Szerda: Pávakör próbája

Csütörtök: Nyugdíjas Klub

Péntek: Néptáncegyüttes és a

Színjátszócsoporthoz próbája

Szombat: Néptáncegyüttes próbája

A könyvtár nyitvatartása:

Hétfő: 14-17 óráig

Péntek: 14-17 óráig

A környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter

6/1994. (III. 11.) KTM rendelete

a Balaton üdüülőkörzet egyes településeinek az építési tevékenység átmeneti korlátozásáról szóló 1/1989. (I. 1.) ÉVM rendelet módosításáról

a Balaton üdüülőkörzet tehermentesítése és a vízminőség védelme érdekében - az építésszügyről szóló 1964. évi III. törvény végrehajtására kiadott 30/1964. (XII. 11.) Korm. rendelet 27. §-ának (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján - az érdekeltektől miniszterekkel és országos hatáskörű szervek vezetőivel egyetértésben - a következőket rendelem el:

1. §

A 7/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelettel módosított 1/1989. (I. 1.) ÉVM rendelet 1. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A Balaton üdüülőkörzet e rendelet mellékletében meghatározott településeinek a külterületén gazdasági épületek, valamint kereskedelmi szálláshelyek nem létesíthetők és nem bővíthetők, pince azonban létesíthető.”

2. §

(1) Ez a rendelet 1994. március hó 15. napján lép hatályba.

(2) Rendelkezéseit a folyamatban lévő államigazgatási ügyekben is alkalmazni kell.

Dr. Gyurkó János s. k.,

környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter

Községünkben 26 éve működik az

OKÁLYI IVÁN Kertbarát Kör

Kertészkedj, művelődj, barátkozz!

A kertbarát-köri mozgalom hármasszava az országban nagyon sok embert állított a mozgalom mellé. A kiskert tulajdonosok közt nagyon sok van olyan, aki csak hobbiból, a szabadidő hasznos eltöltéséért művelik kiskertjét, de vannak, akik közben árutermelővé váltak.

Az országos mozgalom elindítása után nem sokkal, 1968-ban Zánkán is megalakították a kertbarát kört. A megalakításban és a kör vezetésében Cseh Árpád és Simon József tevékenykedett nagyon sokat, eredményesen. A falusi élethez igazodva a klub télen működik, azóta is intenzíven! A létszám 40-50 fő között mozog. Sajnos csak férfiak járnak a klubfoglalkozásokra, csak a közös kirándulásokra, tapasztalatcserékre jönnek velünk asszonyok is.

Klubunk 1988. február 10-én vette fel Okályi Iván nevét. Okályi Iván bácsi nagyon sok időt töltött Zánkán és az idősebbek szeretettel emlékeznek a tudós kertészre. Klubunk példaképnek tekinti munkásságát, emberi alakját.

A téli programjaink többsége a szőlőtermesztéshez kapcsolódik, hiszen a tagok többsége szőlőtermelő. Az ilyen irányú előadásokon művelésmódokkal, fajtákkal, növényvédelemmel, borkezeléssel foglalkozunk.

Minden évben a tavasz kezdetén metszési bemutatót rendezünk, ahol a környéken fellelhető művelésmódokat megnézzük és megbeszéljük gondozását, metszését. A metszési bemutatót baráti beszélgetés zárja egy-egy borosgazda pincéjénél.

Hagyomány az is, hogy az évad zárásaként mindig borversenyt rendezünk, ahol szakemberek és a közösség is értékeli a borokat. Nagyon fontos esemény ez, mert túl a díjazáson, segít abban, hogy évről évre jobb minőségű borokkal találkozzunk. Szakemberek véleménye az, hogy területünkön szinte nincs olyan bor, amit hibája miatt ne lehetne versenyre vinni.

A szőlős, boros témák mellett esetenként a birstermesztésről, a zöldség-, gyümölcsstárolásról, dísznövények gondozásáról, gyógynövényekről, gombákról is előadásokat szervezünk és elbeszélgetünk. A napi agrárpolitikára is szakítunk időt, megbeszélve az adózás, az agrárgazdaság, vállalkozások helyzetét is.

Meghívunk esetenként estjeinkre olyan előadókat is, akik az élet más területén tevékenykednek. Így tartott már előadást Szekeres Károly keramikus, Gőz Lajos geológustanár, Máté János világjáró kertész, és sokan mások.

Az előadások mellett a tapasztalatcserék, kirándulások mindig tartalmasak, tanulságosak. Voltunk többször Kecelen a virágkiállításon, megismerkedtünk az alföldi borokkal, jártunk Burgenlandban, ahol az osztrák szőlőket, borokat és városokat néztük meg. Közelebbi látogatás, tapasztalatcsere több is volt, hogy a környék szőlőtermelőivel, gazdáival kicserélhessük gondolatainkat.

A kertbarát kör együttműködik a működő más klubokkal: nyugdíjas klub, valamint együttműködött a már megszűnt nők klubjával. Segítettünk a községben a különböző kulturális rendezvények lebonyolításában. Hogy hasznosan töltsük az időt esténként, azt mutatja az is, hogy 17 éves kortól 80 évesig mindenki eljár a klubrendezvényekre. A klub teljesen nyitott, mindenkit szeretettel várunk.

Takács Ferenc
Kertbarát Kör vezető

Zánkai képek

(részlet)

Vándor, ki erre jársz, állj meg néhány szóra!
Hadd mutassuk be csendes kis falunk.
Kik nemrég élnek itt, vagy hosszú évek óta,
S a letűnt idők, rójuk szól dahunk.

Sok-sok nemzedék küszködött
E nehéz, durva, köves talajon.
Áldás, könny, öröm és átok tanúja volt
E viharos, csendes, néma Balaton.

Volt, hogy patakokban folyt a drága vér.
Ami épült, nyomban lángra gyúlt.
Idegen hadak törtek reá rútul,
Ki túlélte csak szégyenbe pirult.

Sok-sok anya siratta gyermekét,
Ha menni kellett harcba, háborúba
S nem jött vissza csak a haldoklók
Haza szálló néma sóhaja.

Néhány nevet emléktábla őriz
A templom falán s a hősök körén.
A régieknek még ennyi sem jutott,
Nem él már ki őket hordozná a szívén.

Sok-sok tavaszt érhettek meg itt
Szerelmesek a lombos fák ölén.
Tervezgettek titkon összebújva
Régmúlt idők holdas éjjelén.

Most béke van. Szívekben is az van már talán,
Békülünk a múlttal az idők fátjolán.
Miként tavasz felé, ha felednénk a talat
Abban bízza, hogy lesz még kikelet.

Meghitt, nyugodt a zánkai táj,
Vadlibák húznak el fejjünk felett
Lenn a völgyben legelész a nyáj
Kolomp hívja fel rá figyelmedet.

Szüretelők vidám saja hallik
A Tagyon hegy déli oldalán.
A nagy kád ma is színültig megtelik
Nóta, tánc is lesz vacsora után.

A hegyes Tú óriás palánkja
Enyhíti a bakonyi levegőt
S a megszeliült októberi szél
Dajkálja lágyan az őszi legelőt.

Mikor a bíbor színű nap utolsó sugára
Bálint hegy felől integet,
Elbúcsúzzán tőled éjszakára,
Így köszön el "Isten veled?"

Reggel újra láthatsz, ha felkelsz énvelem
S keletre nézel a víz tükörén.
Arcomat a tóban fürdetem
Harmatos fűben s rózsák levelén.

Utána egész nap régzem a dolgomat
Nevelem fáidat, érlelem borodat.
Ha te sem henyélsz, amit kell megteszel
Hidd el, nyugodt s elégedett leszel.

Éjjel, ha felhők közt feltűnik a hold
S aranyhíd ível át a tó felett
Lelkemből hirtelen eltűnik minden gond
S a hídon át egy álmot kergetek.

Álmodom, hogy Zánka szebb lesz, mint valaha,
Hogy összefog a falu apraja és nagyja,
Mindenki békében építi otthonát
Egyszerre épít házat és hazát.

Loch Ottó

Kérjük, ha a Zánkai Forrás c.
lapot szeretné megrendelni, ezt a
kupont kitöltve juttassa el a
Művelődési Házhoz!

Név:

Lakcím: